УДК 347.91/95:347.615

DOI 10.37566/2707-6849-2020-3(32)-9

Юлія КОЛОМІЄЦЬ,
доцент кафедри кримінального права
Національного університету «Одеська юридична
академія», кандидат юридичних наук, доцент

Сусанна СУЛЕЙМАНОВА,
доцент кафедри цивільного процесу
Національного університету «Одеська юридична
академія», кандидат юридичних наук
ORCID:0000-0002-3958-5558

АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ВИДІВ ДОХОДІВ, З ЯКИХ УТРИМУЮТЬСЯ АЛІМЕНТИ

Питання визначення видів доходів, які враховуються при формулюванні розміру аліментів, регулюється ст. 81 Сімейного кодексу України (далі – СК). Диспозиція частини першої наведеної статті СК є бланкетною, оскільки вона відсилає до іншого нормативно-правового акта, а саме: Переліку видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 лютого 1993 року № 146 (далі – постанова Кабінету Міністрів України № 146). З моменту прийняття зазначеної постанови пройшло двадцять сім років, норми її є застарілими і не враховують сучасних змін у суспільному житті.

Так, у судовій практиці дискусійним є питання про нарахування аліментів з отриманих доходів з процентів за розміщення коштів на депозитних рахунках. На сьогодні сформувалися дві позиції щодо окресленого питання:

1) проценти, отримані заявником від банківського вкладу, повинні враховуватися до видів доходів, з яких утримуються аліменти, оскільки пунктом 19 частини першої постанови Кабінету Міністрів України № 146 визначено, що утримання аліментів з працівників провадиться з усіх видів заробітку і додаткової винагороди як за основною роботою, так і за роботою за сумісництвом, у тому числі з інших видів заробітку [1];

2) види доходів, які враховуються при обчисленні суми аліментів, чітко визначені в урядовій постанові № 146 (відсотки за розміщення коштів на депозитних рахунках до переліку видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів, не входять) [2].

Якщо керуватися принципом законності, то правозастосовувачі у своїй діяльності мають дотримуватися другої позиції, що відсотки за розміщення коштів на депозитних рахунках до переліку видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів, не входять. Зі змісту постанови Кабінету Міністрів України № 146 убачається, що законодавець, визначаючи, з яких видів заробітку стягуються аліменти, розділяє джерела надходження: якщо особа отримує грошові кошти, працюючи за трудовим договором – це заробіток, якщо особа не працює за трудовим договором, а отримує кошти з інших джерел (стипендія, пенсія, прибуток від підприємницької діяльності тощо) – це дохід.

Наведений у постанові Кабінету Міністрів України перелік має невичерпний характер і підлягає розширеному тлумаченню. Але розширеному тлумаченню підлягає термін «заробіток», а не «дохід». Заробіток є різновидом доходу. Доходи можуть формуватися за рахунок оплати праці, підприємницької діяльності, доходів від власності, від особистого підсобного господарства та індивідуальної трудової діяльності, інших доходів (аліментів, гонорарів, спадщини, благодійної допомоги тощо). Враховуючи різноманіття джерел формування доходів Кабінет Міністрів України затвердив чіткий перелік доходів, з яких проводиться утримання аліментів (доходів у вигляді відсотків за розміщення коштів на депозитних рахунках у переліку немає).

Якщо керуватися принципом верховенства права, необхідно зазначити таке. Якість закону в контексті верховенства права є одним з головних пріоритетів його забезпечення. Європейський суд з прав людини у своїх рішеннях підкреслював, що якість закону вимагає, щоб він був доступним для даної особи, і вона також могла передбачити наслідки його застосування до неї та щоб закон не суперечив принципів верховенства права.

Це означає, що в національному праві має існувати засіб правового захисту від свавільного втручання з боку державних органів у права, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Небезпека свавілля є особливо очевидною, коли виконавча влада здійснює свої функції закрито. Закон має містити досить зрозумілі й чіткі формулювання, які давали б громадянам належне уявлення стосовно обставин та умов, за якими державні органи уповноважені вдаватися до

втручання в право (справа «Гавенда проти Польщі» від 14 березня 2002 року, справа «Аманн проти Швейцарії» від 16 лютого 2000 року).

З огляду на те, що право має йти в ногу з обставинами, що змінюються, положення СК та постанови Кабінету Міністрів України № 146 потребують термінового перегляду та внесення змін. Термін «заробіток (дохід)» за Сімейним кодексом України (далі – СК України) є своєрідним спадком, який залишився від Кодексу про шлюб та сім'ю України від 20.06.1969 року. Стаття 84 цього Кодексу, в якій передбачено, що види заробітку (доходу), що підлягає облікові при відрахуванні аліментів, визначаються в порядку, встановлюваному Кабінетом Міністрів України, майже ідентична ст. 81 СК України.

Ототожнення заробітку та доходу з боку радянського законодавця було виправданим, адже найвагомішим джерелом доходів населення у колишньому СРСР була заробітна плата. Її частка у сукупному доході сімей робітників становила близько 80 %, а сімей колгоспників – приблизно 60 %. Другим джерелом доходів були виплати із так званих суспільних фондів споживання (найбільшою статтею соціальних трансферів у плановій економіці були пенсії). Ще одним джерелом доходів населення були надходження від особистого підсобного господарства. Надходження від продажу продуктів сільського господарства в СРСР становили 3–6 % від сукупного доходу сімей [3].

З переходом до ринкової економіки ситуація в Україні суттєво змінилася. За даними вибіркового обстеження домогосподарств в Україні у 2018 році, наданими Державною службою статистики України, з 3034,4 домогосподарств з однієї особи працюючі 23,6 %, непрацюючі 76,4 %; з 4905,4 домогосподарств з двох осіб працюючі: одна особа – 32,7 %, дві особи – 22,4 %, немає працюючих – 44,9 %; з 3852,5 домогосподарств з трьох осіб працюючі: одна особа – 38,5 %, дві особи – 43,8 %, три особи – 5,7 %, немає працюючих – 12 %; з 2034,8 домогосподарств з чотирьох осіб працюючі: одна особа – 34,4 %, дві особи – 42,5 %, три особи – 10,9 %, чотири особи – 2,2 %, немає працюючих – 10 %; з 1107,8 домогосподарств з п'яти осіб та більше працюючі: одна особа – 27,7 %, дві особи – 34,1 %, три особи – 21,8 %, чотири особи – 6 %, п'ять осіб і більше – 1 %, немає працюючих – 9,4 % [4]. Отже, трудова діяльність вже не є основним джерелом доходів громадян України.

За офіційними даними, доходи сучасних домогосподарств формуються за рахунок: оплати праці, прибутку та змішаних доходів, доходів від власності, соціальної допомоги та інших одержаних поточних трансфертів. За неофіційними даними, суттєву частину доходів сучасних домогосподарств становить тіньова економіка та доходи отримані від злочинної діяльності. Факт наявності нелегальних доходів був визнаний на державному рівні. Про це свідчить ст. 164 Податкового кодексу України (далі – ПК України), згідно з якою кошти або майно, отримані платником податку як хабар, викрадені чи знайдені як скарб, не зданий державі згідно із законом, належать до бази оподаткування доходів фізичних осіб.

Перелік доходів фізичних осіб, що підлягають оподаткуванню, за ст. 164 ПК України доволі широкий. Серед них, наприклад, є доходи у вигляді виграшів, призів,

вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна, доходи у вигляді неустойки (штрафів, пені), відшкодування матеріальної або немайнової (моральної) шкоди тощо. Суди, вирішуючи справи про стягнення аліментів, виходять з того, що у ПК України міститься загальне визначення доходу для цілей оподаткування, а не в розумінні того доходу, з якого стягуються аліментні платежі [5]. Виникає питання, чи відповідає соціальній справедливості позиція держави, згідно з якою перелік доходів, які підлягають оподаткуванню, набагато ширший, ніж перелік доходів, з яких стягуються аліменти?

Ратифікувавши Конвенцію про права дитини (далі – Конвенція), Україна взяла на себе обов’язок у всіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, приділяти першочергову увагу якнайкращому забезпеченню інтересів дитини (ч. 1 ст. 3 Конвенції). Держави – учасниці Конвенції зобов’язалися забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, беручи до уваги права й обов’язки її батьків, опікунів чи інших осіб, які відповідають за неї за законом, і з цією метою вживають усіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів (ч. 2 ст. 3 Конвенції). З метою виконання міжнародних зобов’язань Україна має створити законодавчу базу щодо стягнення аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків та інших осіб, яка відповідала б потребам сучасного суспільства та досягненням сучасної юридичної науки.

Враховуючи наявність різних джерел доходів населення України, ототожнювати поняття «заробіток» і «дохід» у сімейному законодавстві некоректно. Терміном «заробіток» можна об’єднати доходи у вигляді плати, яку особа отримує за виконану роботу. При цьому слід розуміти, що поняття «заробіток» за змістом ширше, ніж поняття «заробітна плата». Відповідно до ст. 1 Закону України «Про оплату праці» заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу. Плату за виконану роботу особа може отримувати не тільки за трудовим договором, але й за цивільно-правовим договором.

Згідно з п. 16 частини 1 постанови Кабінету Міністрів України № 146 доходи від підприємницької діяльності, селянських (фермерських) господарств, кооперативів, об’єднань громадян, а також доходи, що припадають на частку платника аліментів від присадибної ділянки або підсобного господарства, належать до доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів. Зазначений пункт не відповідає основам здійснення підприємницької діяльності. За частиною першою ст. 42 Господарського кодексу України (далі – ГК України) підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб’єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

В Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» надано наступне визначення прибутку: прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати. За ст. 44 ГК України

підприємництво здійснюється на основі вільного розпорядження прибутком, що залишається у підприємця після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом. З метою збалансованості інтересів усіх суб'єктів правових відносин утримання аліментів з осіб, що займаються підприємницькою діяльністю, селянських (фермерських) господарств, кооперативів, об'єднань громадян, а також осіб, що займаються підсобним господарством, має відбуватися не з доходу, а з прибутку після сплати ними податків, зборів та інших платежів, передбачених законом.

Згідно з п. 17 частини першої постанови Кабінету Міністрів України № 146 утримання аліментів здійснюється з усіх видів заробітку, одержуваного адвокатами за роботу в юридичних консультаціях. Термінологічні звороти цього пункту не відповідають чинному законодавству. За частиною третьою ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокат може здійснювати адвокатську діяльність індивідуально або в організаційно-правових формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання. Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою, яка проводить незалежну професійну діяльність. Незалежна професійна діяльність – участь фізичної особи у науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, приватних виконавців, адвокатів, арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою – підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб (п.п. 14.1.226 п. 14.1 ст. 14 ПК України).

За ст. 178 ПК України фізичні особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зобов'язані вести облік доходів і витрат від такої діяльності. Оподаткуванням доходом таких осіб вважається сукупний чистий дохід, тобто різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження певного виду незалежної професійної діяльності. Заробіток, який отримує адвокат, згідно зі ст. 30 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» називається гонораром. Утримання аліментів потрібно здійснювати не з гонорару (заробітку), а з чистого доходу, після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом. Окрім адвокатів, за законодавством України незалежною професійною діяльністю займаються інші особи. Утримання аліментів з таких осіб має відбуватися в тому ж порядку, що і з адвокатів, що здійснюють адвокатську діяльність індивідуально.

Згідно з п. 18 частини першої постанови Кабінету Міністрів України № 146 аліменти утримуються з плати, отриманої за передачу в оренду земельної ділянки або земельної частки (паю). Зазначений пункт враховує не всі доходи, які особа отримує від власності. За частиною 3 Методичних вказівок щодо складання рахунку розподілу первинного доходу, затверджених Наказом Держкомстату від 08.11.2004 р. № 609, доходи від власності – це первинні доходи, які одержують власники фінансових активів і матеріальних невироблених активів (землі, запасів корисних копалин тощо) від надання їх у користування іншим інституційним одиницям. Вони

включають: проценти, дивіденди та аналогічні доходи, які одержують власники фінансових активів; ренту, яку одержують власники землі, надр та інших матеріальних невикористаних активів від здачі їх в оренду іншим інституційним одиницям.

У ст. 164 ПК України передбачені такі види доходів від власності, які можна враховувати при визначенні розміру аліментів: доходи від продажу об'єктів майнових і немайнових прав, зокрема інтелектуальної (промислової) власності, та прирівняні до них права, доходи у вигляді сум авторської винагороди, іншої плати за надання права на користування або розпорядження іншим особам нематеріальним активом (творами науки, мистецтва, літератури або іншими нематеріальними активами); дохід від надання майна в лізинг, оренду або суборенду (строкове володіння та/або користування); дохід у вигляді дивідендів, відсотків за розміщення коштів на депозитних рахунках у банках і кредитних організаціях; інвестиційний прибуток від проведення операцій з цінними паперами, деривативами та корпоративними правами, випущеними в інших, ніж цінні папери, формах.

Види соціальної допомоги, перераховані в Переліку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України № 146, можна залишити без змін. До вказаного Переліку неможна включати доходи від тіньової економіки та іншої протиправної діяльності. І хоча законодавець включив до бази оподаткування кошти або майно, отримані платником податку як хабар, викрадені чи знайдені як скарб, не зданий державі згідно із законом (ст. 164 ПК України), зазначені кошти та майно за статтями 96-1, 96-2 Кримінального кодексу України підлягають примусовому безоплатному вилученню у власність держави.

У Переліку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України № 146, перераховані доходи, з яких утримання аліментів не провадиться. Вважаємо, що перелік, зазначених доходів можна розширити за рахунок наступних доходів: суми відшкодування шкоди, заподіяної життю та здоров'ю особи, суми відшкодування моральної шкоди; суми відшкодування втрат, яких особа зазнала у зв'язку зі знищенням або пошкодженням речі, а також витрат, які особа зробила або мусить зробити для відновлення свого порушеного права; доходів у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна; доходів від відчуження майна, яке є власністю особи. Суми відшкодування матеріальної або немайнової (моральної) шкоди, які отримує особа мають компенсаційний характер і спрямовані на відновлення порушених особистих прав, свобод та інтересів.

Це правило не поширюється на суми відшкодування упущеної вигоди, адже упущеною вигодою є доходи, які особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене (п. 2, ч. 2 ст. 22 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України)). Суми відшкодування упущеної вигоди можна включити до переліку доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів. Доходи у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна, а також доходи від відчуження майна, яке є власністю особи, недоцільно включати до переліку доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів, через те, що зазначені доходи отримуються в результаті реалізації права власності, яке є правом особи на

річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб (ст. 316 ЦК України).

Недоцільність включення до Переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 146, доходів у вигляді вартості успадкованого чи отриманого у дарунок майна, а також доходи від відчуження майна, яке є власністю особи, не означає, що майно не може бути об'єктом стягнення. Необхідно розрізняти правовідносини, які виникають у зв'язку зі стягненням аліментів і правовідносини, які виникають у зв'язку із заборгованістю зі сплати аліментів. Заборгованість зі сплати аліментів може утворитися тільки після набрання законної сили рішенням суду про стягнення аліментів або укладення договору між сторонами про сплату аліментів, коли фактично сплата аліментів за вказаними документами не здійснювалася. Відповідно до частини другої ст. 71 Закону України «Про виконавче провадження» за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці, стягнення може бути звернене на майно боржника. Звернення стягнення на заробітну плату не перешкоджає зверненню стягнення на майно боржника, якщо існує непогашена заборгованість щодо сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці.

Пропозиції до чинного законодавства. На підставі викладеного вважаємо доцільним у частині першій ст. 80, назві та частинах першій, другій, п'ятій ст. 183, частині першій ст. 200, частині першій ст. 272 СК України замість словосполучення «заробітку (доходу)» використовувати словосполучення «заробітку, прибутку від підприємницької діяльності, селянських (фермерських) господарств, кооперативів, об'єднань громадян, а також осіб, що займаються підсобним господарством, доходу від незалежної професійної діяльності, доходу від власності, суми відшкодування упущеної вигоди, соціальної допомоги».

Перелік видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб, що затверджується Кабінетом Міністрів України, має включати наступні види доходів:

1) усі види заробітку і додаткової винагороди як за трудовим договором (основною роботою та роботою за сумісництвом), так і за цивільно-правовим договором:

а) заробітну плату, нараховану (виплачена) відповідно до умов трудового договору (контракту);

б) усі види доплат і надбавок до заробітної плати;

в) грошові і натуральні премії;

г) оплати за надурочну роботу, за роботу у святкові, неробочі та вихідні дні;

г) заробітну плату, що зберігається під час відпустки, а також з одержуваної при звільненні компенсації за невикористану протягом кількох років відпустку;

д) заробітну плату, що зберігається під час виконання державних і громадських обов'язків, та в інших випадках збереження середньої заробітної плати;

е) винагороди за загальні річні підсумки роботи підприємств та організацій;

є) одноразові винагороди (відсоткових надбавок) за вислугу років;

ж) суми винагород та інших виплат, нарахованих (виплачених) відповідно до умов цивільно-правового договору;

2) прибуток від підприємницької діяльності, селянських (фермерських) господарств, кооперативів, об'єднань громадян, а також осіб, що займаються підсобним господарством, після сплати ними податків, зборів та інших платежів, передбачених законом;

3) чистий дохід від незалежної професійної діяльності, після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом;

4) дохід від власності:

а) дохід від продажу об'єктів майнових і немайнових прав, зокрема інтелектуальної (промислової) власності, та прирівняні до них права, дохід у вигляді сум авторської винагороди, іншої плати за надання права на користування або розпорядження іншим особам нематеріальним активом (творами науки, мистецтва, літератури або іншими нематеріальними активами);

б) дохід від надання майна в лізинг, оренду або суборенду (строкове володіння та/або користування);

в) дохід у вигляді дивідендів, відсотків за розміщення коштів на депозитних рахунках у банках та кредитних організаціях;

г) інвестиційний прибуток від проведення операцій з цінними паперами, деривативами та корпоративними правами, випущеними в інших, ніж цінні папери, формах;

5) суму відшкодування упущеної вигоди – доходу, який особа могла б реально одержати за звичайних обставин, якби її право не було порушене;

б) соціальну допомогу:

а) одержувані пенсії, за винятком надбавок до пенсії, що виплачуються особам з інвалідністю першої групи на догляд за ними;

б) допомогу по державному соціальному страхуванню, а також допомогу по тимчасовій непрацездатності, крім допомоги по догляді за хворою дитиною віком до 14 років;

в) доплати до допомоги по державному соціальному страхуванню, що виплачуються за рахунок підприємств, установ, організацій;

г) суми, виплачуваних для відшкодування збитків у зв'язку з втратою працездатності внаслідок каліцтва або іншого пошкодження здоров'я, за винятком сум для відшкодування витрат на догляд за ними, на додаткове харчування, санаторно-курортне лікування (включаючи оплату проїзду) і протезування потерпілих;

г) допомогу по безробіттю;

д) державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства, призначену відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю»;

е) стипендії, що виплачуються студентам у період навчання у вищих навчальних закладах, учням професійних навчально-виховних закладів і слухачам навчальних закладів підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів.

Перелік використаних джерел

1. Ухвала у справі № 760/4569/18 від 29 березня 2018 року: Солом'янський районний суд міста Києва. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73501999> (дата звернення 12. 03.2020).
2. Постанова у справі № 760/4569/18 від 05 вересня 2018 року: Апеляційний суд міста Києва. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76302715> (дата звернення 12. 03.2020).
3. Сенів Л. А. Особливості джерел доходів населення України. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2011. № 720. С. 444–445.
4. Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України у 2018 році (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України): стат. зб. / Державна служба статистики України. Київ, 2018. 86 с. URL: https://ukrstat.org/en/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_sdhd2018pdf.pdf (дата звернення 12. 03.2020).
5. Постанова у справі № 640/537/14-ц від 07 травня 2018 року: Верховний Суд. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73837478> (дата звернення 13. 03.2020).

References

1. Ukhvala u spravi 760/4569/18 vid 29 bereznia 2018 roku: Solomianskyi raionnyi sud mista Kyieva. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73501999>. [ukr.]
2. Postanova u spravi 760/4569/18 vid 05 veresnia 2018 roku: Apeliatsiyni sud mista Kyieva. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76302715>. [ukr.]
3. Seniv L. A. Osoblyvosti dzhherel dokhodiv naselennia Ukrainy. L. A. Seniv, Yu. V. Malynovskiy. Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika». 2011. № 720. S. 444–445 (S. 443–448). [ukr.]
4. Sotsialno-demohrafichni kharakterystyky domohospodarstv Ukrainy u 2018 rotsi (za danymy vybirkovoho obstezhennia umov zhyttia domohospodarstv Ukrainy): Statystychnyi zbirnyk. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. S. 26 (S. 86) URL: https://ukrstat.org/en/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_sdhd2018pdf.pdf. [ukr.]
5. Postanova u spravi 640/537/14-ts vid 07 travnia 2018 roku: Verkhovnyi Sud. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73837478>. [ukr.]

КОЛОМІЄЦЬ Ю., СУЛЕЙМАНОВА С. Аналіз судової практики та пропозиції до законодавства України щодо видів доходів, з яких утримуються аліменти.

У цій статті проаналізовано проблемні питання, що виникають при визначенні видів доходів, які враховуються при утриманні аліментів на основі прецедентної практики та наукових досліджень. Таким чином, не на всі питання, що виникають у судовій практиці, передбачені відповіді у Переліку видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 лютого 1993 року № 146. Стверджується, що ці проблеми певною мірою зумовлені недосконалістю чинного законодавства, та пропонуються шляхи їх подолання.

Ключові слова: судова практика, заробіток, дохід, аліменти, відсотки, депозитний рахунок, Верховний Суд.

КОЛОМИЕЦЬ Ю., СУЛЕЙМАНОВА С. Аналіз судової практики і пропозиції в законодавстві України щодо видів доходів, з яких утримуються аліменти.

В цій статті проаналізовані проблемні питання, що виникають при визначенні видів доходів, враховуваних при утриманні аліментів на основі прецедентного права і наукових досліджень. Таким чином, не на всі питання, що виникають в судовій практиці, передбачені відповіді в Переліку видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 лютого 1993 року № 146. Підтверджується, що ці проблеми в певній мірі викликані недосконалістю діючого законодавства і пропонуються шляхи їх подолання.

Ключові слова: судової практика, зарплата, дохід, аліменти, відсотки, депозитний рахунок, Верховний Суд.

KOLOMIETS Y., SULEIMANOVA S. The analysis of legal practice and suggestions to the legislation of Ukraine regarding the types of income from alimony.

This article analyzes the problematic issues that arise in determining the types of income that are taken into account in the formulation of alimony on the basis of case law and scientific research. Thus, not all the answers arising in court practice are provided by the List of types of income, which are taken into account when determining the amount of alimony for one of the spouses, children, parents, other persons, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine of February 26, 1993 No. 146. Twenty-six years have passed since the adoption of this Resolution, its norms are outdated and do not take into account modern changes in public life. Thus, in judicial practice, the issue of accrual of alimony from interest income for the placement of funds on deposit accounts is debatable. For today, two positions have been formed on this issue:

1) interest received by the applicant from the bank deposit must be taken into account in the types of income from which alimony is withheld, as paragraph 19 of part 1 of the Resolution of the Cabinet of Ministers № 146 stipulates that alimony is deducted from all types of earnings and additional remuneration part-time work, including other types of earnings; 2) types of income that are taken into account when calculating the amount of alimony, clearly defined in the Resolution of the Cabinet of Ministers № 146 (interest on the placement of funds on deposit accounts in the list of types of income that are taken into account when determining the amount of alimony is not included). Attention is being argued that the problems in question are to some extent caused by the imperfection of the current legislation and suggest ways of overcoming them.

Key words: judicial practice, earnings, income, alimony, interest, deposit account, Supreme Court.